

ЕШОНЧИ

1990 йил
7 июль
Шанба
№ 127 (13.563).
Баҳоси 3 тийин.

Газета 1925 йил
8 февралдан чиқа бошлаган

• ЎЗБЕКИСТОН ПҚЎИ МАРКАЗИЙ ҚЎМИТАСИНING БОШ НАШРИ •

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXVIII съезди тўғрисида АХБОРОТ

1990 йил 6 июль кун Москвада, Кремлнинг Съездлар саройида Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXVIII съезди ўз ишнин давом эттирди.

Эрталабки ялли мажлис Грузия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи котиби, Грузия ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Г. Г. Гумбаридзе раислигида ўтди.

Съезда муҳокама қилинган масалалар юзасидан музокаралар давом эттирилди. Мажлис қатнашчилари ҳузурда Молдавия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи котиби П. К. Луниский, Смоленск вилоятидан келган ёзувчи Е. В. Максимов, Донецк вилоятидан «Азов-маш» ишлаб чиқариш биришмасининг электр пайвандчиси В. А. Гайворонский, Латвия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи котиби А. П. Рубикс, Абакан Давлат педагогика институтининг кафедрасининг мудбири (Хакасия автоном вилояти) М. Т. Кабелькова, ёзувчи, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси (Қалмоқ АССР) Д. Н. Кутальгинов, Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи котиби, Қирғизистон ССР Олий

Советининг Раиси А. М. Масалиев, Олтой ўлкасидаги «Боровой» совхозининг ижарачи бузоқ боқувчиси Л. Д. Заковряшина, Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи котиби, Тожикистон ССР Олий Советининг Раиси Қ. Маҳкамов, РСФСР театр арбоблари уюшмаси бошқарувининг раиси, Евг. Вахтангов номи Давлат академик театрининг бадий раҳбари (Москва шаҳри) М. А. Ульянов, Арманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи котиби В. М. Мовсисян, РСФСР Олий Советининг Раиси В. Н. Ельцин, Туркменистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи котиби, Туркменистон ССР Олий Советининг Раиси С. А. Ниязов, Улуғ Октябрьнинг 50 йиллиги номи Фарбий Сибирь металлургия комбинатининг бош директори (Кемерово вилояти) Б. А. Кустов, ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи котиби В. М. Зюкин, КПСС Иркутск вилоят комитетининг биринчи котиби, халқ депутатлари вилоят Советининг раиси В. И. Попатов, КПССда марксизм платформаси вакили, Ломоносов номи Москва Давлат университети институт факультетининг доценти (Москва шаҳри) А. В. Бузгалин сўзга чиқдилар.

Қилдиган ишнинг тайин бўлса. Маошингдан нолимасанг. Хизматингга кишилар фақат раҳмат десалар. Ҳаммаслар хурмат қилинса. Ишхонага мамун келиб, худди шундай кайфият билан уйга қайтсанг. Хонадонингда, қолверса, бутун дунёда тинчлик, тотувлик бўлса. Бундан ортқ яна нима керак инсонга!
Ленин сиз суратга қўриб турган қиз — Адолетнинг қайлидаги орзулари ҳали бир қатм дурдай. У эртага бугунгидан ҳам яхшироқ бўлади, деган ўй билан яшайди. Шунга ҳаракат қилади ўзи ҳам. Адолет Уларова ишлайдиган Москва ноҳиясидаги аҳолига маънавий хизмат кўрсатиш комбинати тринкотаж маҳсулотлари тўғрисида ҳафтада 170 минг сўмлик устин кийимлар тўқиб чиқарилади. Бу мингларда Адолетнинг ҳиссаси ҳам кам эмас.

Аъзамжон МИРЗАЖОН сурати. Анджион вилояти.

ЎЗБЕК ТИЛИНИ ЎРГАНАМИЗ

Анджионда ҳунар-техника билим юртининг рус тилида ўқийдиган талабалари ўртасида ўзбек тилидан жумҳурият мусобақаси бўлиб ўтди. Уни ўтказишда Ўзбекистон ССР Халқ таълими вазирилик ташаббус кўрсатди. Олимпиадада жумҳурият барча вилоятларининг ва Тошкент шаҳрининг командалари иштирок этди. Болалар ўзбек тилида деворий рўзномалар чиқаришди, интермедиялар кўрсатишди, шеър ўқишди, суҳбат олиб боришди беллашди.

Тошкент шаҳри командаси мусобақа голиби деб топилди, иккинчи ўринни андижонликлар, учинчи ўринни Тошкент вилоятидан келган ўқувчилар эгаллашди. Шахсий ҳисобда эса фарғоналик Юра Перверзев, бухоролик Альберт Икромов ва Анджион вилоятидан Татьяна Ткаченколар пешқадамлик қилишди.

— Мен украинман, — дейди Т. Ткаченко. — Анджионга 1985 йилда келганман. Тилни дастлаб қўшниларимдан ўрганганман, энди эса ўзим электорни машиналар оператори касбини ўргатаётган билим юртида ўргатаётганман. Ўзбек тилини билиш менга ўлка тарихини, унинг маданияти ва анъаналарини яхшироқ билиш олишда ёрдам беради.

(ЎЗАТА).

ҚЎМИТА ТУЗИЛДИ

1990 йил 3 июлда Ўзбекистон ёзувчилар уюшмасида бўлиб ўтган ёзувчилар, журналистлар, олимлар жамоати ташкилотлари ва уюшмалари вакилларининг йиғилишида Ўшга ёрдам ўзбекистон халқ қўмитасига Анджион уй-жой-иқтисодий хазинасида 001700816 рақамли ҳисоб очилди.

Уш вилоятда юз берган дахшатли биродарқушиқдан қабил ларзага келган барча ҳамюртларимизни бу ишга ҳолни қудрат ҳисса қўишга чақирамиз.

Х. ХОЛМАТОВА.

«Иқтисодий ҳақиқат сўбатдан олдинда турдим. Мен бу фикрни қарда ўқиганим ёки эшитганимни эслаб олмасам-да, у хотирадамуҳури қолган. Юқоридаги фикрнинг қанчалик тўғри, ёки нотўғрилигини эса бизнинг бугунги кунимизга қараб баҳолаш мумкин. Ахир кеча эмасмики, «инсонпарвар сийсий тузум» ҳақида бонг уриб юрганмики. Бугун англаб етаймики сийсий тузум ҳар қанча «инсонпарвар» бўлмасин, у инсонни иқтисодий жиҳатдан тўлиқ таъминлай олмас экан, унинг инқирози муқаррар. Биз ўзимизни хатомизни англаб етдик, шекилли, иқтисодийимизни юксалтиришни, иқтисодий эркинликни орау қила бошладик ва бу ҳаракатимизни қайта қуриш, деб номладик. Ҳўш у нимага берди бизга? Аввалги ҳаммамизни онгимизда мисли кўрилмаган тўғрилик қилиб ташладик, нима дегатганимизни билмасакда бор овозимиз билан бақира бошладик. Кейинги аралаш-қуралаш овоз-

қўмиталари» мисолида) ибрат олса аризулик. Ешлар ташкилотлари ҳадеб мустақиллик талаб қилвершишдан жўлиб чиққанганим ёки бошқа сабаб, «юқори» уларга «ўзинг учун ўл етим» қабилда муомала қила бошладик. Бошланғич ташкилотларга ҳам бадални тўлиғича олиб қолиш ҳуқуқи берилди ва шу билан бирга энди «ўзингиз ўзинг боқ», деб қўйилди. Бу марказлашган жойлар (шаҳар, вилоят марказлари)даги комсомол қўмиталарига қўл келган бўлса-да, чет ноҳиялардаги, кичик комсомол қўмиталари учун жуда оғир кечмоқда. Чунки марказлардаги қўмиталар ўзларини ҳар хил ширкатлар, ёшлар марказлари, видеоқублар, хўжалик ҳисобиди қорхоналар ҳисобидан иқтисодий таъминламоқда. Анча-мунча фойда қўриб ўз эркинликларини мустақамламоқда. Бошланғичлари тарқоқ жойлашган, ўзини маблағ билан таъминловчи қорхоналар қуриш имкониятидан

риш йўли билан ҳам анча маблағ тежаб қолиш мумкинлиги ва улар бу йўлда ҳаракат қилватганлари ҳақида гапирди. Ҳўп, қисқартириш билан қанча тежаб мумкин! Минг сўми, икки мингми! Бу нима бўлади! Балки бошқа бирор йўлини излаб кўриш керакдир!..

Ульянов ноҳия комсомол қўмитаси котиби Каюмжон Сиддиқов билан суҳбатимиз ҳам шу хусусда бўлди. Унинг фикрларида дадиллик билан бўйсунувчанлик, талабчанлик билан нолиш оҳанглири қоришиб кетгандек туюлди назаримда. Каюмжоннинг бир сўзи мени ҳайратда қолдирди. Ноҳияда беш йилгит машўум афрон урушининг қурбони бўлган экан. Уларнинг номини абадийлаштиришга ҳаракат қилинапти. Шанбадан тўшган ўн беш минг сўмга уларга ноҳия марказида ёдгорлик ўрнатилмапти. Уларнинг шарофларига ноҳияда олмайи спорт байрамлари ўтказилган. Баъзи бирларининг номлари мактаб дўрунчаларига қўйилган. Булар ҳаммаси яхши. Ахир уларни биз эсламасак ким эслайдик? Мени ҳайратлангирин нарса шу бўлдики, ноҳия комсомол қўмитасидидаги байналмилал жангчилардан бирининг номини мактабга қўиш ташаббуси билан чиққан экан. Ноҳия раҳбарлари руҳсат берадими. Фақат машўур кишиларнинггина номлари абадийлаштирилари.

Мени кечирсинлар-у, агар ноҳия раҳбарларидан бирортасининг фарзанди афрон урушида ҳалок бўлганда, улар шу қарорни рўқач қилармидилар! Йўқ, Чунки у бемани урушининг жароҳати қанчалик аччиқ бўлишини ўз танасида синаб кўрган бўларди. Ахир ўша ҳалок бўлган беш йилгитга яшаш учун имкон берилганида балки, машўур киши бўлиб етишшилари мумкин эди-ку! Мейли, машўур бўлмасалар-да, ота-оналарининг қучоғини тўлдириб юрган бўлардилар. Биз шунга ҳам имкон бермадик-ку! Ахир уларнинг гуноҳи нима эди! Нега ўлган, ўлганми, биз бериб бериб уларнинг олдидида гуноҳкорлик, қарздорлик ҳиссини унутмаслигимиз керак ахир, ўртоқ раҳбарлар!..

Ноҳияда мен ҳамсуҳбат бўлган кишилардан ян бир, давлат хўжалик комсомол съезди делегати Сайдорин Сиддиқов бўлди. Онинг, мен Сайдоридан дадил фикрлар кутган эдим. Уни бекорга съезд делегати қилиб сайлашган бўлса керак, деган ўйга боргандим. Бундай бўлмади. У билан бўлган суҳбатимизда бор-йўқ олганини давлат хўжалигида 786 комсомол аъзоси бор. Улардан минг сўмга яқин бадал йиғилди. Съезд ҳақидаги фикрлардан, нима фақат бошланғич ташкилотларга ҳар томонлама бериладиган мустақиллик маъқул келибди. Тўғри, бу бошқаларга ҳам маъқул келган. Бу Ленин асосийси ўша мустақиллик нима берапти! Қандай қилсан, ахшориндаун жўлиқ жавоб ололмадик. Яна у ноҳияда учта бошланғич ташкилотга ўз ҳисоб дастурчаларига эга бўлиш ҳуқуқи берилгани ҳақида (ана шу утанинг бири) Сайдорин Сиддиқов етакчилик қилватган ташкилот) улар ўзини оқлай олмагани ҳақида гапирди. Ленин оқлаш учун нима қилиш керак эди, деган савол яна жавобсиз қолди.

Азиз муштариф, сиз қандай ўйлайсиз. Комсомолни сиёсий эркин, иқтисодий беқувват ташкилотга айлантирмоқ учун нима қилиш керак!

Исом ХАМРО,
«Еш ланччи» муҳбири.

Нима қилмоқ керак?

лар бир пардага туша бошлади. Уша пардадан маълум бўлдики, биз «Хўшимият халқимиз», деган ақидадан унутиб қўйган эканми. Хўкимиятни халқ иқтиёрига олиб беришга ҳаракат қилдик. Ана шу жараида яна бир нарса маълум бўлиб қолди. Бизнинг тузумимиз барпо этилиши даврида ва барпо этилгандан кейин бошдан кечирган оғир кунларда ханшша аловбардор бўлган ёшлар, кейинчалик Ленинчи Коммунистик Ешлар Уюшмаси номини олган комсомолларимиз ва уларнинг ташкилотлари қарам ташкилот бўлиб қолди. Қийин кунларда ташаббускорлик, дадиллик, жасорат намуналарини кўрсата олган ташкилот, тинчлик даврида, ўзининг лоқайдлик, инқорчилик, бўйсунувчанлик каби томонларини кўрсата бошлади. Бунинг натижаси ўлароқ унинг эл ичиндаги маънавият пугур этди. Бунинг биллиб қолган ёшларимиз ҳам ўзларни учун сиёсий эркинлик, иқтисодий мустақиллик талаб қила бошладилар. Ниятларига ҳамиқадар бўлса-да, эришмоқдалар ҳам. Бунинг ҳам яхши, ҳам ёмон томонлари бор эканки, уни ўз вақтида таҳлил таразусида тортиб кўриш фойдадан холи бўлмас, деб ўйлайман.

Кейинг, аввал уни яхши томонини қараб кўрайлик. Яхши томони шу бўлдики, ёшлар ташкилотлари, ўз аъзоларига ҳар томонлама, юқорининг руҳсатисиз ёрдам бера бошладик. Натижада аъзоларда комсомолга нисбатан бўлган ишонч руҳи уйғонмоқда. Улар ташкилотларининг (комсомол қўмиталарининг), ташкилотлари уларнинг ҳақ-хўқуқлари, моддий ва маънавий манфаатлари учун курашаптилар. Бунда Наманган шаҳар комсомол қўмитасининг ишлари (жумҳуриятимизда илк марта ба ташкил этилган ёшлар ҳуқуқларини ҳимоя қилувчи «Незорат

маҳрум бўлган чет ноҳиялардаги қўмиталар-чи? Яқинда Ульянов ноҳиясининг комсомол қўмитаси саркоби Баҳром Фозилов билан шу борада суҳбатлашиб қолдик.

— Нимасини айтасиз, — дейди саркоби. — Шу кунгача комсомол сиёсий ташкилот, фақат ёшларнинг онинг ошқирмиш учун хизмат қилиши керак, деган ақида бор эди. Энди бўлса ҳар қандай сиёсий ташкилот ўзининг иқтисодий базасига эга бўлмоқчи лозим дейишапти. Бу тўғри, албатта. Ҳар қандай ташкилот учун ҳам мустақам иқтисодий база зарур. Лекин бу ҳаммага бир хил талаб билан қараш керак дегани эмас-ку! Мана биз, нима қилишни билмай бошимиз қотиб ётибди. Хўжаликларимиз бир-бирдан бир неча ўн чакиримлаб узоқ жойлашган. Ички саноат қорхоналари йўқ. Агар бирор ширкат ёки марказ ташкил қилганидан бўлса фойда ўрнига зарар келтириши аниқ. Бир марта видеоқуб оимқочи бўлди. Қариялар норози бўлишди. Тўғри-да, шундай ҳам тарбия масаласи чатоқ бўлиб турибди. 13 минг 294 аъзоимиз бор. Ойига ўртача ўн мингга яқин бадал йиғилади. Йиғилган бадални етти мингини ҳодимларга ойлик маош сифатида берамиз. Қолган уч минг нима ҳам бўларди. Бирорта каттароқ тадбир ўтказишнинг иложи йўқ. Ҳозирча тушадиган бадалдан ташқари фақат бир ердан фойда оламиз, у ҳам бўлса 14-давлат хўжалигинидаги Несрулла Жуманов номи мактабда даста ташкил этилган. Уларни барча керакли усуналар билан таъминлаганимиз. Бошқа мактабларга, хўжаликларга чиқиб концертлар қўйиб беришди. Ҳар ҳолда ҳар бир чиқариладиган уч юз-тўрт юз фойда келтиришди...»

Саркоби ҳодимларни қисқарти-

Институт қандай бўлиши лозим

Тошкент Давлат маданият институтининг талабалари Фарғона водийси, Қашқадарь ва Сурхондарь вилоятлари бўлиб, сафардан қайтиб келишди. Улар сафар чоғида халқимизнинг жуда бой халқ орақини иккунини ўрганши ҳақида қилишди. Талабалар дарсликларда ўқиган, ўқитувчиларнинг маърузаларидан билиб олган кўп нарсаларни — қадимий урф-одатлар ва маросимларни ўз кўзлари билан кўришга, ушбу ўлкаларда яшаётган кишиларнинг турмуш тарзи, анъаналари билан танишишга муваффақ бўдилар.

Бундай сафарлар институт муаллимлари ишлаб чиққан янги ўқув программасининг бир қисмига айланади. Ушбу дастур олий ўқув юрти иш усуллари ва шакллари аниқ ўзгартириб юборди. Масалан, халқ муносиаси кафедрасида анъанавий мусуца маданияти бўлими очилди. Буниқида талабалар Шарқ мусиқаси тарихи ва назариясини чуқур ўрганадилар. Институт кино ва видео тартибот соҳасида ҳам мустақамислар таёйрлай бошладик. Бу ерда давлат тили тўғрисида Қонуни қабул қилинишига қадар талабаларда тил ўргатиши янада яхшилаш ва унинг қўламини кеңайтириш режалари ишлаб чиқилди.

Янги дастурда бутун ўқув жараёни ва илмий ишларни қайта қуриш, янги бўлимлар очиш, эски бўлимларни қайта йўналтириш назарда тутилди.

жой олиши мумкин. Бу кутубхона ишлари мустақамисларини, халқ театрилари режиссерлари ҳамда балетмейстерларини таёйрлайдиган Ўрта Осиёдаги ягона институтда рўй бermoқда.

Тўғрйлай-тўғрйлай деб турган леволарлар, синган-йиртган меҳеб, фойсиз мунгайган хоналар ва йўқчилик талабаларга жуда таъсир қилмоқда. Бундай шароитда ўқиб қўлишча азобга айланади ўзининг ҳеч кимга керак бўлмаган дарсларда ўтирган дин қилсан. Институт билисининг ўн назарияни ёзувдан тавовий мактаб бўлиб, бундай ёшлар Тошкентда қўлиб қўрилан.

Бас, шундай экан, жиддий машғулотлар ўтказиш мумкинми? Институт «муваффақ» бинода иш бошлаётганидан бери орадан ўн олти йил ўтди. Ленин кўп нарсани ўзгармади. Тўғри, қандайдир ишлар қилинди — маданият-маърифий ишлар факультетининг биносини, янги ошқона қурилди. Бироқ мусиқачиларнинг машғулотлари талабалар ётоқхонаси яойланган бинода, режиссер бўлимининг машғулотлари эса ҳақ ертўлада ўтказилмоқда. Ўқитиш ишларини сифат жиҳатдан ўзгартириш хусусида жиддий таъсир учун, янги, олий ўқув юртининг ўзига хос хусусиятларига мослаштирилган бино керак.

Маданият институтини етиқбонда қандай бўлиши керак — бунинг вақт кўрсатмади. Лекин, янги бино ва ускуналардан ташқари, уларнинг ўз фаолиятига янги мусобабат кераклиги қўришни қолди. Буисиз институт ҳеч кимга керак бўлмай қолади.

П. БУРОВ. (ЎЗАТА).

Фикрлар чорраҳаси ЯХШИЯМКИ КОМСОМОЛ ХОДИМИ ЭМАСМАН

«Агар мен комсомол ходими бўлсам» деган ойнасўз гапининг очини юрагимнинг оғриқ жойига тегиб кетди. Гарчи комсомол ходими бўлсам-да, комсомолнинг шу кунги обрўси ва келажиги ҳақида ўйлаб, кечалар уқлолмай чиқаман. Кейинги пайтларда жамоа, давлат хўжаликлариди меҳнат қилватган айрим комсомол котибларига нисбатан ўша жойдаги олий касирларнинг хурмати бадал бўлиб борапти. Чунки, комсомол котиби ҳар йили уч марта, ҳатто тўрт марта ўтказиладиган «Бегара» шарафликларига бош-қош бўлишдан ташқари меҳр-шайфат, байналмилал жангчилар жамағатисини, «Билдик» жамиятини, ер сийлинишидан талофат қўрган жумҳуриятларга ёрдам бериш учун ташкил этилган жамағатга, қўнғили ўз ўзиниш жамағатларга пул йиғавериб беради қилади.

Агар комсомол ходими бўлганимда ҳали жамоа аъзосининг, ишчининг маоши оғирлашувини, ўзининг маошини ошгани ҳақидаги хўшхабарни эшитсам, жимгина, мийғимда кулиб қўямасдим. «Нега бундай бўлади!» — дея исён кўтарардим. Бу ўрнида эътироз бўлиши мумкин: «Нахтанинг ҳам харид нархи ошди-ку». Йўқ, менинг англашимча, ҳали нахтанинг харид нархи ошгани йўқ. Фақатгина 1989 йилда териб олган нахтамизга қўшимча ҳақ тўланди, холос.

Кўнгина ноҳиялардаги болалар касалхоналари қишда яхши исмайди, бир қанча шифохоналар мослаштирилган биноларга жойлаштирилгани тўғрйлай каналлазициялари ё умуман йўқ, ёки ёмон ишлайди. Дорихоналарда муддати ўтган дори-дармонлар тинчилиб ётибди, кераклик топилмади. Ана шу муаммоларни қўра туриб, ҳал этишга қўриб етмасам, мен қандай қилиб комсомол ходими бўламан? Кўнгинада жойлаб юрган муштдеккина юрагим қийна-қийна бўлиб кетмайдими?

Умида ЯҲУЛЧИЕВА,
Марҳамат ноҳисси.

Ҳар гал қишлоққа борсам, Норқобул ақанинг сой бўйидаги қорбонига йўлим тушади. Унинг сархил меваларга қон маконда ўзини бахтиёр сезаман. Ишқомлардаги тилини ёрар узумларни татиган сари саховатли диёримиз захмат-нашларнинг меҳнатига та бараман. Ҳа, она заминнинг муруватига қойил қолмасдан илож йўқ!

Нимасини айтиш, қишлоқ ақлини бир қарчи бўлса ҳам томорқасиз тасаввури қилиш амри махол. Унинг бор-будидан маҳрум эшитиш мумкин-у, аммо бутун эҳт-мамотиға айланган ердан айрилиш, қўлидаги кетмонни тортиб олиш асло мумкин эмас. Боринги, деҳқоннинг бесабас сўҳиш, ноҳақ ҳақоратлаш ҳам мумкин-дир. Кўз тиккан қорбониги тортиб олишни мақсад қилиб кўйишдан кўра машаққат йўқ. Эеро, мазийда унинг шу бир қарчи ерига кўз олаётганини кўриб кўп бўлган. Етадиган жо-қингача пайта эйтирган ишуд рақбарларнинг эса саноғи йўқ. Ишондан ўлароқ ундан олинадиган ҳосилни ўйлаган бош-ликлар узоқ вақт байроқини кўлдан беришмади. Гоҳида бутун уфрини давада ўтказганларнинг ҳаётини кузатган, пахтининг оқлиғига, негадир ишонинг келмай қолади. Уни ўзбек халқининг иқтидорни де-гушларининг бирор марта ёни қайшишганига яна бир бор амин бўласан. Шунда уни мил-ли кўлданимиз бўлиб қолди, деган сўзларга ишонинг кела-ди.

Бундан 3-4 йил муқаддам Норқобул ақанинг қорбонини ҳа йўқ, бе йўқ олиб қўйишди. Нима, унга никхлаб бериб қўйишгани, у жанжал кўтари-шди, юқори рақбарларга уч-расаш! Бор-йўғи жамоа хўжа-лиги раисининг бир имоси билан хўжалик ёри ҳисобига ки-риштиб юборишди. Қолаверса, энди у фақат Норқобул ақа-нини эмас, балки бутун жа-моатиники Тўшунарилир!

— Узиним қараймиз, бе ёғи билан ишингиз бўлмасин, — деди янги бошлиқ Норқобул ақанинг қадоқ кўларига жиж-ғаниб боқиб.

Уша куни идорадан унинг тараузи кўптиндан тушиб кел-ди-ю, эртасига кетмонни елка-сига ташлаб далага олтиди. Нима, унда қорбоб ота-сонидан қолган меросиди, тала-шиб тортишди! Хўжалиқиники энди, қайтариб олди! Олам гу-листин! Аксига олиб, ҳар тонга-да ўзининг кўп йиллик меҳна-ти сингган қорбониги кесиб ўта-ди. Бошқа йўл танлай деса,

анча олиш. Иложсиз, Истейди-ми, йўқми, шу. Дастлабки кун-ларда ҳарқалай роҳат билан йўл юрарди. Кейинги вақтда негадир бошини кўйи соладиган бўлиб қолди. Атрофга қий боқа олмайди. Нигоҳи туши дағунча, юрағи увишади. До-варакларнинг мунгли боқиши-дан у ўзини қўйгани жой то-па олмайди. Ундан олишган-дан бери бу ерга бирон кимса қадам босгани йўқ. Қайси ку-ни тепадан сув очиб юбориш-ди. Хўйнаҳор! шу ерда бор борлиги эсларига тушиб қол-ди, шекилли. Ҳамма ёқни оби-ҳаёт босди-ю, аммо бундан ҳеч ким наф қўрмади. Уша й-ли хаммаси қўриб битишига оз қолди. Кейинчалик раис ўза-рига, яна қорбоб Норқобул ақа-дан ўтди. Шунда у ўйлиниб қол-ди: бу ёғи энди нима бўлар экан! Бошлиқ ўзгарса, қорбоб қўлдан-қўлга ўтаверганими?

кўп татийми, деган гапни ай-тамиз. Хўш, ана шу юртимиз саховатини ўз вақтида савдо расталарига қазиб бора ола-ямизми? Менимча, унчалик эмас. Утган йили Тошкентга яқин бўлган Тошкент, Калинин, Оржоникидзе ва бир қатор бошқа ноҳияларнинг хўжалик-лари дўконларини очишди. Тан олиш керакки, шаҳарлик-лар савдонинг бу усулидан баҳраманд бўла олишмади. Ҳар гал ҳам истаган маҳсулот харидорни ўзинга тортмайди. Аксига олиб, савдо маданияти ҳам юқори бўлмади. Пойтахт-нинг К. Маркс кўчасида маш-ҳур цитрусчи Ф. Зайнуллоев ишлаётгани хўжалиқнинг ли-монари дўқони мавқуд. Ун-да: бу ёғи энди, харидорлар фақат лимон олишадиганни кўраман. Бу ердиги турли хил

рирмайди. Бошқа шаҳарлар билан тузилган шартнома эса ўз вақтида бажарилади. Уша кезде рақбарлар юқ ортадиган ва узоқ ўлкаларга мева элга-диган совутичи вагонлар белгиланган муддатларда бе-рилмаётганидан нолишарди.

Хўжалик мутахассислари билан суҳбат чоғида дастлабки пайтада узумнинг нархи 40-60 тийин бўлса, у кейинчалик бир сўм 20 тийинга чиқишини би-либ олдим. Сафардан қайтиб, Тошкентнинг машҳур «Олой» бозорига йўлим туши-ю, узум-нинг нарҳини суриштирдим. Килоси 2-3 сўм. Биз уни арзи-маган нарҳда вагонларга орта-тибмиз. Бу — кимнинг саҳий-лиги-ю, кимнинг хотамтойлиги, билмадим. Аммо бир нарсага аминманки, энг аввало шу ме-валарни етиштирган заминнинг одамлари тўйиши керак. Узи ёмай, бошқаларга узатилади-

фойдасига гумдон бўлаётгани аниқ.

Жумҳуриятимизнинг янги рақбарияти ўз фаолиятини қишлоқ ақлига етарли дара-жада ер бериш билан бошла-гани кўп нарсага умид қилди-ради. Яқинда Фарғона вилоя-тидан келган меҳмоннинг ҳа-срати ўйлантриб қўйди. Унинг эйтироғи эйтишча, ер бериш ҳам хўжалик рақбарларнинг муруватига боғлиқ бўлиб қо-либди. Бошлиқлар кўпинча тушган аризаларни оловқ ер-лардан, тошли ва ҳеч қачон деҳқончилик қилинмаган жой-лар ҳисобига қондириваётган эмиш.

Кўп йил қишлоқ билан ша-ҳар ўртасидаги тафовутни йўқотамиз, деб чирандик. Ас-лида, бир умр амалга ош-майдиган ишга қўл ургани-мизни анча кеч англадик.

Турғунлик йилларининг ме-васи сифатида икки ўртадаги ўпқонга тушиб қолиди. Жум-ҳуриятимизда истикомат қила-диган ва ўртача ҳолдан паст даражада ҳаёт кечираётган 9 миллион юрдошимизнинг ак-сарияти ҳам қишлоқда меҳ-нат қилади. Ҳа, биз билан си-зи боқадиган замин захмат-кашининг қорни овқатга тўй-майди, қозони эса ҳафталаб қайнамайди. Ойига нари бор-са 50-60 сўм олади. Қиш кун-лари бу ҳам йўқ. Яна бунинг устига орзу-ҳавас деганлари-дек, энг аш бериб, тўй қи-лади. Ҳаммаси кўли қадоқ деҳ-қон гардиани. Нимасини ай-тайлик, унинг чорасиз қолган пайтлари кўп бўлади. Ҳозирча амалий ёрдам берилиши ҳа-қнда фақат гап бўлапти, хо-лос. Шаҳарликнинг йўрғи бошқа. 8 соят ишлади, вақ-тида дам олади. Ойлиги аниқ белгиланган. Савдо дўконла-рида ҳарқалай у-бу нарса топ-са бўлади. Деҳқон икки ки-лометр йўл босадиганлар камми! Қудук сувини ичди-ганлар озми! Ёнидаги газ ку-вурларига тиклиб, умри ўта-диганлар йўқми! Аксига олиб, қишлоқлардаги савдо ристалари ҳам бум-бўш, ҳушлалб ётди. На азобда топган пу-лига ўзи истаган буюмин топ-полмаса, ундан азоби йўқ. Кун-и савдогарга қолса-я!

Ишон орзу-ҳаваслари че-ксиз. Бу табиий ҳол. Эеро, ни-ятларга эри беришга одалти-лишмоқда. Яхши яшаш йўлла-рини излаётган. Аммо ана шу дориланон кунларга қан-чон етиб борамиз, бун ҳеч ким аниқ айтиб бера олмапти. Афсус...

И. УСМОНОВ.

БЕНАСИБЛИК

Яна меҳр билан ишга ки-ришди. Ҳақиқий деҳқон кейин-ги савдоларни ўйлаб ўтир-майди. До-варакат кўрсатин, мева берсин, ундан жумла-мўмин баҳраманд бўлсин, дей-ди. Уни қаранг, меҳнати зое кетмади. Бирам ҳосил берди-ки, териб улгурса олишмайди. Хўжалик билан шартнома ҳам тузганди. Ҳамма умид ўшанда. Афсуски, шартнома қозғода қолиб кетди. Бир неча бор рақбарларга учрашди.

— Биламиз, йилги қўйинг, олиб кетишди, — деб ваъда беришарди. У бўлса ўзи ёмай, бировга бермай йиғса-ю, ҳам-маси чириб кетса, унга алам қилмайди! Ушга тағшилди қисмин ҳам эгласота ол-мади. Улов йўқ. Ули Самар-қанда ўқийди. Унинг келиши-га тўрилаб қўйди-ю, яқинда бозорга чикса ҳаммаёқ ме-ва. Бозорни қасод. Хўллаш, қорбонинг хузурини боқиди-ги новос кўрди. Уша йили даромад ҳам шунга яраша бўлди. Додини кимга айтиш-ни билмайди.

Бундай ўйлаб қаралса, Нор-қобул ана сингари меҳнатига кувадиганлар камми! Аксига олиб, улар кўпчилик. Биз ҳар гал мева сероб бўлса шунча

мураббо қилинган мевалар-у, сабзавот маҳсулотларига ун-чалик эҳтиж йўқ. Шунда ўзим-га ўзим савол бераман: на-ҳотки, бошқа маҳсулотларни ҳам лимон сингари харидор-боб қилиш мумкин эмас! Бу-нинг учун нима қилиш керак!

Утган йили йўлим Бахвал но-ҳиясидаги «Партия XXIII съез-ди» боғдорчилик ва узумчи-лик билан хўжалигига тушган-ди. Ростки, бу кўп тармоқли хў-жалик меҳнат ақлининг жонку-ярлиги мени қойил қолдирди. Хўжалиқнинг экин майдонлари 500 га яқин иқарачиларга бўлиб берилган. Ҳар ким ўзи учун ишлайди. Деҳқонларнинг тур-муш шартини ҳам бошқа хў-жаликларга қараганда ахши. Даромад ҳам меҳнатга яраша бўлапти. Аммо мени бир нар-са: ана шу ўзбек элининг са-ховати энг аввало, шу ўлка захматқашларга тортиқ этил-маётгани ўйлантриб қўйди. Хўжалик рақбарининг столи ус-тидаги қозғоларда РСФСРнинг йилки саноат шеҳарлари но-мин урчатиш мумкин. Аммо би-рон-бир жумҳуриятимиздаги маконини топа олмайсиз. Тўғ-ри, хўжалик ноҳия марказида савдо дўқони очган. Ишоним қомилки, унга ҳам ўз вақтида сархил мевалар етказиб бе-

ган фондлар ҳисобига бундай дўпчинин олиб, оқдон ўйлаб қўрмақ лозим.

Ҳозир ҳар хил шартномалар тузиб, ишни силлиқ битиру-чилар кўп. Тўғри, жумҳурият-миз иқтисоди ҳам кўп нарса-га муҳтум. Аммо шунга қара-май, унинг ноз-неъматларини арзон гаровга сотишга бутун-лай чек қўймоқ даркор. Еки биз ҳисоб-китобни, олди-сот-тини билмаймизми! Давлат план қўмитасидаги ўртоқлар, унинг қанчадан-қанча иқтисод билан шуғулланган ташки-лотлари бунга наҳотки бефарқ қараб туришар экан! Уринли масалаларни ўртага қўйиб, халқимиз учун жон куйдирадиган вақтлар келди.

Мени Япониядаги устамон-лар Ўзбекистондан тонна-тонна сара эса олиб кетаётгани ўй-лантриб қўйди. Албатта, узар бунни теккига олишадигани йўқ. Уни қарангки, японлар асали-нинг шифобахшлигини биздан ахши билишар экан. Узлари дунёда энг узоқ умр кўрадиган халқ бўлишса ҳам, янада кўпроқ ашага интилиш кучли-лигига тен бермасдан илож йўқ. Нима, ўзимизга асал ке-рак эмасми? Бозорга чиқинг, асалнинг нархи 8-10 сўм. Ачи-нарлиси шунки, четга у ҳам паст нарҳда, бошқаларнинг

Мутахассислар, москваликлар, пой-тахт меҳмонлари Красная Преснядаги кўрғазма комплексда намойиш қилин-ган етакчи япон автомобилсоҳ фирмала-рининг энг сўнгги ютуқлари билан та-нишдилар.

СУРАТДА: «Тойота» фирмаси ўз маҳсулотни сифатига тўла қафолат бера-ди.

В. СОЗИНОВ (ТАСС) сурати.

ФИРЪАВН КЕМАСИНИНГ ТАҚДИРИ

ҚОҲИРА. (ТАСС мухб-ри Михаил Крутихин). Фиръ-авн Хеопсинг Дафина не-маси катта Миср эҳромни ёни-даги сунъий горда турт ярим минг йил турган. 1954 йил-нинг 26 майида бу ерга ар-хеологлар йўл топиб кир-гунларига қадар яширин жойда унинг барча қисмла-ри яхши сақланган.

Бу ерга археологлар қа-дам қўйган кундан бошлаб қадимий кеманинг қутилма-ган хатарларга тўла янги ҳаётни бошланди. Эҳром по-ида тикланган ва ҳозир ке-ма сақланаётган улкан ой-наванд павильон унинг учун яхши «бошана» бўлмоқда ва ҳозир Миср Араб Жумҳу-рияти қадимий ёдгорлик-лар департаменти мазуру санъат асарини ноубуд бў-лишдан сақлаб қолиш учун шопилинч чора-тадбирлар ишлаб чиқиш билан шуғул-ланмоқда.

ПРЕЗИДЕНТ САЙЛАНДИ

ПРАГА. (ТАСС) Вацлав Гавел яширин овоз бериш натижасида яна Чехия ва Словакия федератив жумҳу-риятининг президенти қилиб сайланди.

Чехословакия матбуоти давлат бошлиғини сайлаш тантанали маросим ара-фасида иқтисодийда гўл муҳим ўзгаришлар, фикрлар хилма-хиллигига асосланган моқда.

Телетайп Лентасидан

● ТОКИО. Ҳукуматнинг социалистик мамлакатлар билан муносабатларни бутун чоралар билан яхшилашга қаратилган йўлга мувофиқ, Жанубий Корея компанияла-ри шу йилнинг биринчи кварталдаёқ Хитой иқтисо-дийига 55 миллион доллар маблағ ўтказди, дейилади Жанубий Корея ташқи иш-лар вазирлигининг чоршанба кунги эълон қилинган маъ-лумотомасида.

Маълумотомасида сибсагдан ташқари соҳаларда Жанубий Корея — Хитой муносабат-лари барқарор ривожланаёт-гани таъкидланди, 1990 йилнинг дастлабки уч ойи ичида икки томонлама товар обороти 700 миллион дол-ларни ташкил этганлиги, ҳар иккала мамлакатга 9 минг-дан ортиқроқ киши борганли-ги, Сеул билан Шанхай ўрта-сида ҳаво қатнови йўлга қўйилганлиги айтилади.

● ВЬЮССЕЛЬ. Европада-ги 24 та ривожланган мам-лакат ташқи ишлар вазир-ларининг Бельгия пойтахтида бўлиб ўтган урушда улар ГДЖ, Болгария, Чехослова-кия ва Югославияга иқти-содий ҳамда молиявий ёрдам беришга қарор қилдилар. Ут-ган йилдан бошлаб Польша ва Венгрияда амалга ошири-лаётган сийсий ислохотларни қўллаб-қувватлаш ва бозор иқтисодиетиға ўттишни ен-гиллаштириш мақсадида уларга ҳозирдаёқ шундай ёр-дам берилмоқда.

Учрашувда СССРга иқти-содий ва молиявий ёрдам бе-риш ҳуосида ҳам шундай фикрлашув бўлиб ўтди. Бу масала аса Фарбоғи 7 та энг йирик мамлакат давлат ва ҳукумат бошлиқларининг Ҳьюстонда бўладиган кенга-шда яна кўриб чиқилади. Ва-зирлар Европа ҳамжамят-лари комиссиясига улар шу-бу масала бўлишидан Совет Иттифоқи билан олиб бо-ришлари лозим бўлган мас-лаҳатлашувлар тўғрисида ха-бар қилишни тошридилар.

● ДАМАШҚ. Утган кун-лар давомида Иордан даре-сининг гарбий соҳили ва Га-зо секторида Исроилга қар-ши қаракатлар янада кучай-тирилди. Қўнгина аҳоли пунктларида амал қиладиган қамал ва комедантнинг соат-ига қарамай, шундай бўл-моқда. Масалан, фаластин-ликлар Наблус, Ал-Халил, шарий Куддус, Абат, Бе-ни-Наим қишлоғи ва қочоқ-ларнинг хон Юнус лагерига қарши ҳужумлар янада кучай-тирилди. 13 та автомашина ва 2 та чега-ра назорат пункти ёндириб юборилди.

Шу кунги босқинчи қўшин-лар маҳаллий араб аҳолиси-дан қўллаб қишларини қа-моққа олди. (ТАСС).

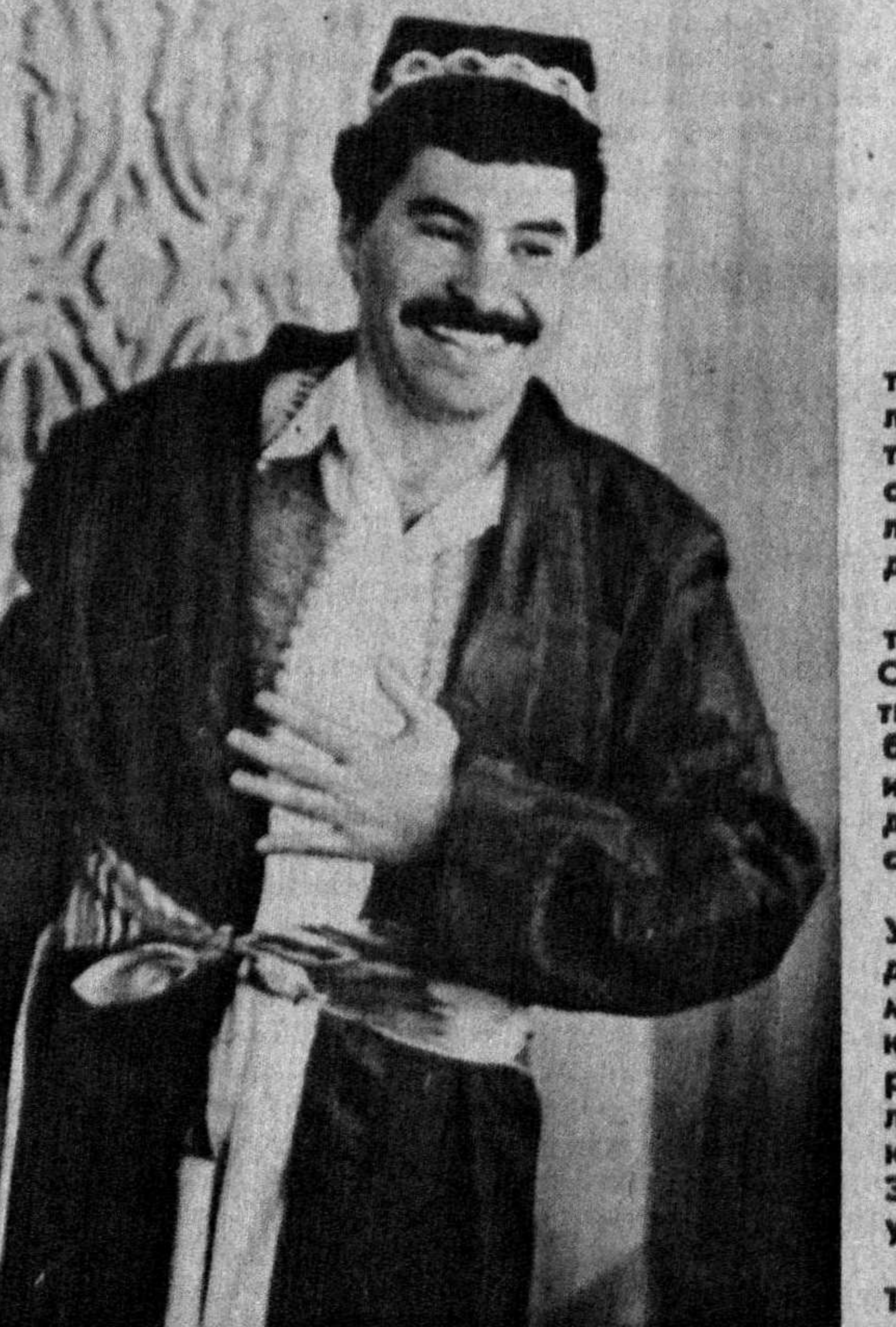
Жумҳурият англикларни

● ЎЗБЕКИСТОН И металлургия заводига сарланган идишлар ишлаб чиқаришда атроф-муҳитнинг ётор модда-си билан булганлини камайд. Бу ерда газ тозалаш системаси ре-конструкция қилинди. Заводда бажарилаёт-ган экология програм-масининг моддалардан бири бўлган бу иш қор-қонага 450 минг сўмга тушди. Мутахассислар-нинг ҳисоб-китобларига қараганда бу мабла-ғ жуда қисқа вақт ичида ўзини оқтайди. Чунки гап одамлар са-ломатлиғи ҳақида бор-моқда.

● ТОШКЕНТДАГИ «Орау» чарм-галатер-ия ва спорт моллари ишлаб чиқариш бир-лашмасининг меҳнат ақли ўз маблағлари ҳис-обидан дам олиш уни қурди. Кенг қоттежлар-дан иборат шаҳарча Тошкент вилояти Бўс-тонлик ноҳиясидаги хушманзара тоғ эта-лида жойлашди. Дам олиш уйида бирўла 100 киши ҳордиқ чиқари-ши мумкин. Қури-лиш учун маблағни бу ерда янгича иқтисодий муносабатлар туйф-ли ишлаб топишди. Жамоа даромади ҳис-обидан яна бир объект — маҳиний комплекс бунёд этилмоқда. Шу йил бу ерда 320 ўри-ли болалар боғчаси ва 48 хонадонли уй қури-лишини бошлаш мўл-жалланган.

● «ОЛТИН ЙЎЛ» ҳамюрликка тақдир қиладди. Жомбой ноҳия-си марказида Гонгконг-даги машҳур «Тексу-на» фирмаси маҳсулот-ларининг кўрғазмаси очилди. КХДР пойтах-тида бу фирманинг фи-лиали бор. Кўрғазмага қундалик зарур мол-лар, видео ва аудиотех-ника қўйилган. Кўр-ғазмани «Чонсон» кооперативи ташкил қилди. Корейс тилида бу «Олтин йўл» деган маънони бийдиради. Кўрғазманинг мақса-ди — Самарқанд вило-ياتи қорқоналари ва кооперативларини ҳамкорлик қилишга жалб этишди. Ўзлажан шериклар ўртасидаги барча операцияларни бевосита мол айирбош-лаш асосида олиб бо-риш кўзда тутилмоқда.

«Сени унутмайман, Тошкент!»

Жумҳурият Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги қошидаги чет эллик талабалар билан ишлаш кенгаши ташаббуси билан пойтахтда тахсил олган бир гуруҳ битирувчиларга дипло-м топириш маросими бўлиб ўт-ди.

Даставвал Жумҳурият олий ва ўр-та маҳсус таълим вазирини Шавкат Орфионович Алимов сўз олди. У би-тирувчиларни муқаддас ва бахтли кун билан табриклаб, уларнинг кейинги ишларида зафарлар тилади. Сўнгра дипломлар топиришди. Эсдалик совгалари тақдим этилди.

— Бу кунини унутолмас керак. У қанчалар ҳаяжонли, кутлуг, — дей-да ливиялик Иброҳим Мўхам-мад. — Тошкент электротехника-ло-қа институтини тахсил олган йилла-ри ҳаётимнинг нурили излари бў-либ қолиши шубҳасиз. Тошкентда кўнлаб дўстларим қолиб кетяпти: Зофир, Абдор, Азиз, Келгусида ҳам улар билан хат ёзиш тураман.

Қарим Амран эса Жафордан. У Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжа-

лигини механизациялаштириш инже-нерлари институтин битирувчис. Қарим пойтахтда саҳиб олган барча хориқлик талабалар номидан гапи-риб, миннатдорчилик билдирди. Кей-ин биз ҳам у билан қисқа мулоқот қилдик.

— Она диёримдан ченка ўл-кага, ҳозирда эса қадрдон бўлиб қолган Ўзбекистонга ўқишга отла-нганмида қанчалар ҳаяжонлан-ган, энтикан эдим, — дей-ди у. — Қалбимда бироз ҳадик ҳам бор эди. Ўз юртимда қадрдонла-рим, меҳрибонларим қолиб кетай-ганидан вақтинча бўлсада ўқинган эдим. Мана талабалик йиллари ҳам орта қолди. Энди биз Тошкентда олган билим ва тақрибларимизни юртимизда синавдан ўтказамиз. Тошкентни эса ҳеч унутолмас ке-рак.

Мухаммад АМИН.
СУРАТЛАРДА: чет эллик битиру-вчиларга диплом топириш лаҳзалла-ри. Муаллиф суратга олган.

Жумҳурият талабаларининг хабарномаси

ҲАМИЮРТЛАРИМИЗ МОСКВАДА

Биз Саша икковимиз Вернадский номи билан аталган катта кўчани кўп изламадик. Метронинг «Прспект Вернадский» бекатидан чиқишимиз билан 22 қаватли бинога дуч келдик. Москвадаги ўнлаб, ана шундай ҳаётини яшашга ташаббуслари билан биноларнинг икковимиз ана шу катта ётоқхонанинг 20-қаватида яшайди.

Гулрух Каримова 1985 йили Тошкент шаҳридаги Ойбек номидаги 115-ўрта мактабни аъло баҳоларга якунлаб, ўша йили ёқ Москва Давлат дорилфунуни фақсда куллимнинг толибаси бўлган. Яқинда дорилфунунини битиради.

Гулрухнинг олдида бизни, сўнгги вақтларда пойтахтда тахсил кўраётган ўзбекистонлик талабалар орасида шов-шувга сабаб бўлган уюшма ва унинг тузилиши ҳақидаги маълумотларга бўлган қизиқиш бошлаб келди. Баъзилар бу уюшмани «бирликнинг Москвадаги шаҳобчаси, деса, баъзилар ундоқмас дейди.

— Уюшмамиз ўтган йилнинг ноябрь ойида Ўзбекистон ваколатхонаси қошида етти кишидан иборат бўлиб тузилди, — дейди Гулрух масалага оидиники кiritиб. — Унинг «Бирлик» ҳақ қандай алоқаси йўқ. Мақсадимиз пойтахтдаги жумҳуриятимиздан келган талабаларни хабар ва янгиликлар билан татминлаш, улар билан мунтазам алоқа ўрнатилиши. Ишоним билан алоқа байрамларда тўпланиб туриш. Она юртимиз рақамли ваколатхона сиймосида кўриш. Бу ерда ўзимизни худди уйдагидек ҳис этиш.

Москвада тахсил кўраётган ҳамюртларимиз, сўнгги вақтларда қатор ижобий ишларни амалга оширишди. Баҳорда кенг нишонланган «Наврўз байрами бунинг ёрқин далилидир». Ваколатхона ходимлари-

ли ишлар бошида турибди. Қилинаётган ишларнинг баъри яхши, аммо ҳамюртларимиз, менимча, Ўзбекистондан анча узилиб қолишган. Бунинг сабабини Гулрух жуда тўғри таърифлаб берди: «Ваколатхонага борсак, биз билан русча эмас, ўзбекча мулоқот қилишсин-да. Яна бир ниҳоятимиз шуки, М. Юсуф, С. Саидов, Х. Даврон, У. Азимов сингари ёш шоирлар, Ш. Жўраев, Р. Гойибов, Ю. Усмонова каби санъаткорларимиз Москвага вақти-вақти билан ташриф буюриб, туришса айни мудоао бўлур эди. Жумҳурият билан кўпроқ ижодий алоқалар бўлса...»

Гулрух билан узоқ суҳбатлашиб, манзилгоҳимизга қайтар эканмиз, бизни бир нарса қийнарди, Москвада тахсил кўраётган ўзбекистонлик талабаларнинг илтимослари — жумҳуриятимизга етиб борадимики?

М. МАВЛОНОВ, А. КРУГЛОВ, М. ЛОМОНОСОВ номида Москва Давлат дорилфунуни талабалари.

Матлуба Азаматова Москвадаги Максим Горький номидаги ўқув юртини шу йил тугатди. Ҳақоялари жумҳурият матбуотида эълон қилинган.

Сураткаш: Ж. БОБОРАҲМАТОВ.

Амриқога борармидингиз?

АЗИС МУШТАРИЯЛАРИ Москвада чоп этиладиган «Студенческий меридиан» жеридан Амриқо томонига келишиб, «Хат ёзиб дўст туғинларнинг СССР — АҚШ конкурсига ўтказишга аҳд қилди. Конкурсдан кузатишга ўтказишга аҳд қилди. Конкурсдан кузатишга ўтказишга аҳд қилди. Конкурсдан кузатишга ўтказишга аҳд қилди.

Бунинг учун конкурс шартларини бажарсангиз бўлгани. Амриқо томонининг шартига кўра хат юзатган кун ёшингиз 17 дан ошмаган бўлиши керак.

Фуратини бой бермай, ишга киришинг. Шартига кўра, сиз ўзингиз, турмушингиз, дўстларингиз, оилангиз, қизиқиш ва иштиқоқларингиз ҳақида 250 сўздан иборат ишро ёзишингиз керак.

Ишонингиз рави ўқилмаган инглиз тилида ёзилган бўлиши шарт. Ишонингиз охирига биринчи жумладан иборат «Дунёдан барча дўстларга» истовин кўриб қўясиз. Инглизча матнга русча таржима нусхасини ҳам қўйиб қўясиз.

Битта ё иккита оқ-қора рангдаги 10x13 ўлчовдан катта бўлмаган яхши чиққан фотосуратингизни ташлайсиз.

Ўзингизга, битта ва дўстларингизга дуйнинг ҳамма бурчагидан келган барча матбуотларга жавоб ёзмаган, деб олти кунинг.

Сиз конкурс шартлари ҳақида дўстларингиз ва таниш-билишларингизга гапириб бериб, уларни ҳам бунда қатнашишга жалб этмоғингиз керак.

Ўқорда санаб ўтилган шартларни бажарганингиздан кейин ишонинг инглизча ва русча нусхаларининг ҳар бир саҳифасига, ҳар бир фотосуратининг ора томонига исми-шарифингиз, туғилган вақтингиз (масалан, 2.3.1974) ҳамда турар жойингизнинг индексини кўрсатиб, аниқ-равшан қилиб ёзиб қўйсиз.

Шундан кейин ишро матилари ва фотосуратларини конвертга солиб, жерида редакциясига «Друзья по перелиске. СССР — США» белгиси билан юборинг.

Бундан ташқари хат билан бирга 5 тийинлик тоза конвертга индексингизни кўрсатиб, турар жойингизни аниқ-равшан ёзиб юборинг. Мабоқо Сизга бирон-бир савол туғилгудек бўлса, керак бўлиб қолиши мумкин.

СССР ва АҚШ бўйлаб сафарга чиқадиган бош гоилардан ишро-юз конкурсда аниқланади. Бу конкурс қанча, қаерда ва қандай ўтишини маълум қиламиз. Конкурсга иштиқоқларини жўнатишнинг сўнгги муддати шу йилнинг 19 октябри. Конкурс натижалари жерида саҳифаларда эълон қилинади.

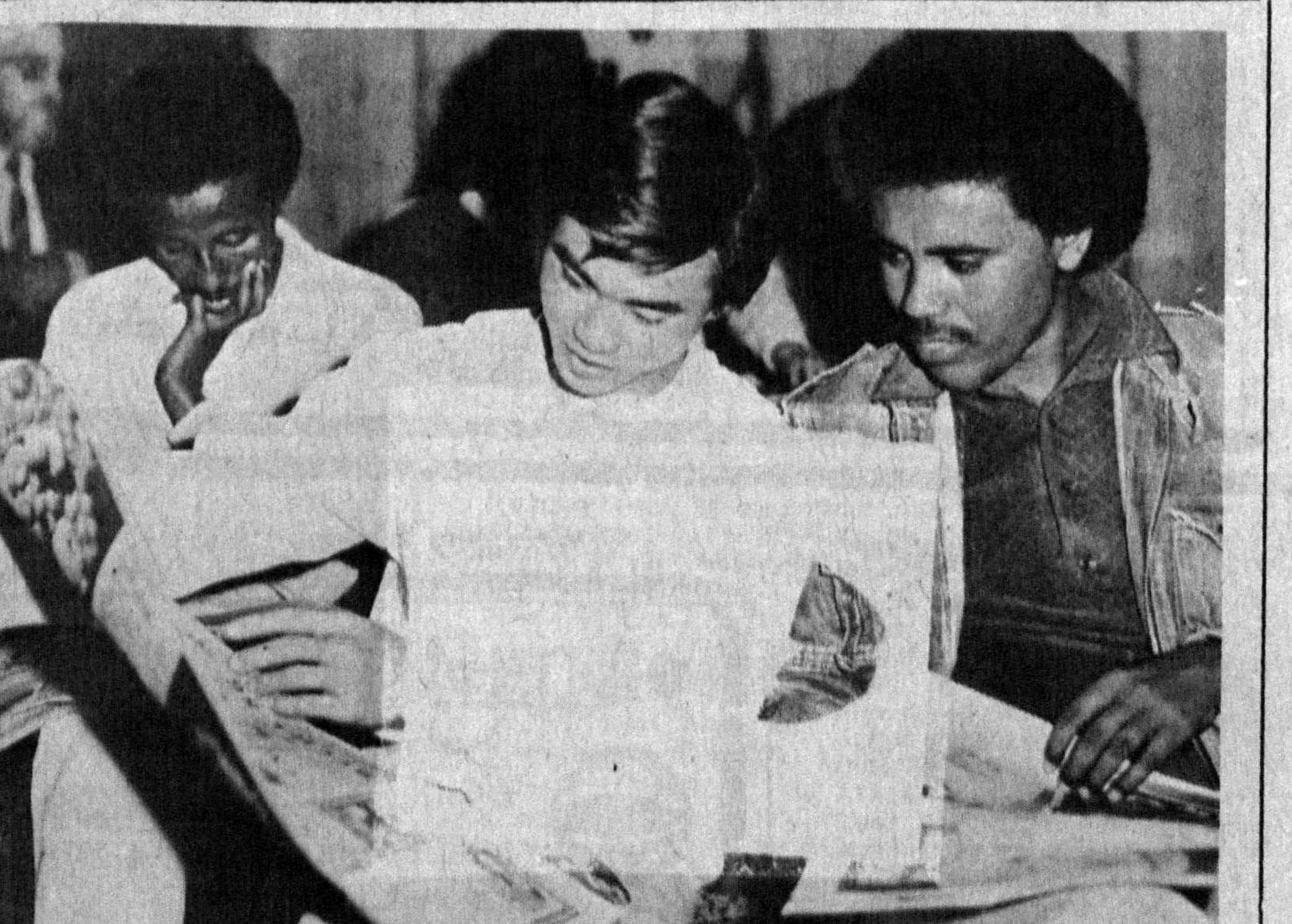
ЖАРИДА жойлашган маконини эслатамиз. «125015, МОСКВА, ул. Новодомитровская Д. 5а», «Студенческий меридиан», «Друзья по перелиске СССР — США». Омад ёр бўлсин сизларга, зукко юрдошлар!

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

ГУЛИСТОН шаҳридаги А. С. Макаренко номидаги 8-мактаб битирувчиларининг учдан бир қисмидан кулроғи ҳозирнинг ўзидеёқ Сирдарё педагогика институтининг талабаларига айланди. Бу — вилоятда педагог кадрлар тайёрлашга янгича ёндашув натижасидир.

Бир неча йил аввал бу ерда фақат мактаб ва институтининггина эмас, шу билан бирга бир қанча болалар боғчаларини ҳам қамраб олган тажриба боланган эди. Тажрибадан мақсад педагогика қобилияти бор ишларни илгарироқ аниқлаш ва уларга тегишли маълумот беришдир. Масалан, 9-мактабда кейинги икки йил ичда битирувчиларнинг институт педагогларининг муттасил эти-тибори марказида бўлди. Шу ернинг ўзида улар ҳар ҳафтада ўзларнинг бўлажак мутахассисликларини бўйича амалий машғулотлар ўтказдилар.

Тажриба шартларини бу болалар учун битириш иштаконлари институтга қириш иштаконлари деб ҳам ҳисобланиши айтилган эди. Баҳоларини мактаб ва олий ўқув юрти ўқитувчиларидан иборат қўшма комиссия қўйди.

Тошкент дорилфунуни 70 ёшда... Шу йилнинг сентябрь ойида дорилфунунинг барча ўқитувчилари ва талабалари тўғри кенг ва қизғин иштиқоқда пухта тайёрларини кўришди... Бунга нафақат биз, балки илм даргоҳида тахсил кўраётган юзлаб Осие, Лурин Америка ва Африка мамлакатларидан келган хорижий дўстларимиз ҳам ўз тугҳаларини тайёрламалар.

Сураткаш А. ТЕРЕХОВ.

Шу йилнинг ноябрь ойида ўзбекистонлик 18 нафар талаба Германия Федератив Жумҳурияга ўқишга юборилди. Пойтахтдаги политехника, Автомобиль транспорти ва йўллар, машинасозлик, тўқимачилик ва енгил саноат, халқ ҳўжалиги ўқув юрталари ҳамда Тошкент ва Самарқанд Давлат дорилфунуни талабалари хорижда тахсил оладилар. Бу ҳақда жумҳурият олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги бошқарма бошлиғи Виктор Трофимович НЕСТЕРОВ шундай ҳикоя қилади.

— Ўтган 1989 ўқув йилида чет мамлакатларга турли соҳалар бўйича 427 нафар талаба жўнатилади. Шулардан 340 нафари ишлаб чиқариш тажрибаси билан танишиш учун ГФЖ, Польша, Чехослования, Булгария, Венгрияга, 87 нафари эса тил билиш малакасини мукамаллаштириш учун Хитой, Хиндистон, Кувайт, Тунис, Сурия, Судан, Япан мамлакатларига юборилган. Тахсил кўриш учун талабаларимизга ҳозир-

Ётоқхона—талабалар уйи

Учқўрғон план-интисод техникуми ташкил этилганга қарий 16 йил бўлди. Бу даврда техникум ўқитувчи ва ўқувчилари кўч-кўронини орқалаб эскириб қолган, кейинчалик эса аллақайси ташкилотдан ортган эски биносида жон сақлашди.

Ҳарқалай, ҳозирги кунга келиб аҳоли яхши томонга ўзгарди. Тўрт қаватли кўркам ўқув биноси қурилиши бир йилда тугалланди, ўқитувчи ва ўқувчилар ихтиёрига топширилди. Янги бинода замонавий фан хоналари пайдо бўлди, дид билан жиҳозланди. Энг янги мукамал ускуналар келтирилди.

Бугунги талаба — эртага оила соҳиб. Шунини инобатга олиб, «Ёш оила» дорилфунуни учун ҳам чоргоққина хона ажратилиб, зарур бўлган ҳамма нарса муҳайё этилди. Дорилфунун раҳбари, ўқитувчи Қирғизбоева ҳамкорлигида иштакон қириқловчи ош дамлайди. Керак бўлса, ўзбекона тандирда бўрсилдоқ нон ёпилади...

Ётоқхона... Бу бино янги ўқув йилида янги ном билан, «талабалар уйи» деб аталди. Бино ичи ўзбекона миллий жиҳозлар билан безалди. Талаба истаса, кўрпача солиб айлана даврада ўтириши, дўтор, тамбур чертиб, ғазалонлик қилиши мумкин.

Талабалар уйини миллий жиҳозлаш учунгина 34 минг сўм маблағ ажратилди. Янги жиҳозлар сотиб олиш учун маблағ ундан ҳам зиёд. Ҳозир 743 минг сўм харажата тикланган ўқув биносида санкиста хона замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланди. Янги шўнча хонани безатиш мўлжалланган.

ҲОШИМЖОН АЛИЕВ,
Учқўрғон план-интисод техникуми ўқитувчиси.

Улар Германияда ўқийди

талабаларимизнинг тил билмаслигини билган тахсил берганмики? Хали ҳақ тил ўрганишга бўлган эътибор суст бўлмади. Тошкент Чет тиллар институтини қўшиқла ташкил этилган БМТ курслари йилига 100 кишини қабул қилишга кичик имкониятга эга. Яқинда Тошкентда ташкил этилган чет тилларини ўрганиш бўйича иш олиб борадиган «марказ» айтилган камчиликларини бартараф этса, янаб эмас. Ушбу «марказ» йилига 300-400га яқин талабага чет тилидан сабоқ бериш имноиятига эга бўлади.

«Марказ»га қабул қилинган тингловчилар ҳафтасига уч мартаба: кеч соат 18 дан бошлаб, тўрт соатдан белули истаган тилларини ўрганадилар. Бу ишда малакали мутахассислар бош-қош бўлади. Мана шу иш йўлга қўйилса, жумҳуриятимиз тараққиёт сезиларли қувват олиши аҳтимолидан ҳўли эмас.

Ҳозирги пайтда қатор олий ўқув юрталарида «ўлкашунослик» курсларини ташкил этмоқдамиз. Яъни, хорижда тахсил кўриш учун тавсия этилган талабалар бир ой мобайнида ўзлари юборилаётган мамлакатнинг сийсий ту-

Ёшлар ижоди

Поезд навбатдаги шаҳарчага судралиб кириб келаётган бир пайтда Ҳалим шўри қурганини сезиб қолди — туфли йўқ! Чех қизларининг жонон қўчалари билан тикилган, саккиз ойча бурун Ҳалимга насиб этган «кимпорт» туфли гўмдон бўлибди!

У аниқ эслади: поезд ўша шаҳарчадан ўтганда, у билан бир бўлмада келаётган йўловчиларнинг энг кексаси узун бир эсноқдан сўнг: «Оғайнилар вақт кеч бўб қолди, гартак-гартак чўзилмайлик» деди. Кейин... икки йўловчи ихраб-сикраб иккинчи қаватга, биттаси эса Ҳалимнинг ёнидаги пастки ўриндиққа ётди. Ҳалим ҳам шохилмасдан дам олишга ҳозирланди: одмигина костюминини бош томондаги илганга иди, туфлисини ҳафсала билан ечиб, патнисунуха йиғма столча тагига авайлабгина қўйди. Йўқ, олдин шунақасига ҳам ялтираб турган туфлисига қўнган чанг-гардларни пуф-пуфлаб учирган бўлди. Сўнгра оёқ кийимини кўнгиладигидек жойлаштиригач, шимини ечишга ййманди, шу кўйи ўз ўрнига чўзилди. У поезд гилдиракларининг «тақа-тақа», «тақа-туқ» овозини тинглаб ётиб, кўзи илинганини сезмай ҳам қолибди, бир маҳал кўзини очиб қараса, вагон деразаси гира-шира ёришган ҳадемай манзил.

— Ука, қараб юбор-чи, сарғиш туфли жойдамикан? — деб илтимом қилди бурни сўррайган қароқчи башара киши.

— Ана, ётибди...

Пастки қаватдаги ҳўппа семиз йўловчи эса ётган жойидаёқ тимирскиланги, оёқ кийимининг бор-йўқлигини текшириди-да, нариги томонига пишиллаб ағдарилиб олди.

— Бизникига ҳам қараб қўй, жиян, — деди ўша биринчи бўлиб пўнгиллаган серажини озли, қоп-қора амаки.

Ҳалим билинар-билинмас зарда билан мингиллади:

— Ана...

Лекин қора амаки ишонқирамади чоғи, минг азоб билан сиргалмади.

(Ҳикоя)

нича пастга тушди. Алланмалар деб жавраниб, энгашига ҳафсаласи келмагандан тик турган кўйи йиғма столча тагига разм солди. Сўнг, кўнгили жойига тушиб, яна юқорига чиқишни мўлжаллаб бир ҳезланди-ю, бирок эричқоқлиги тугди. Жундор кўкракларини обдон қашлай-қашлай Ҳалимнинг ёнига ўтирди:

— Уйқунинг ҳам белига тепдинг-да, жиян.

Ҳалим унинг шикоятини дээрли эшитмади: у онда-сонда ўтиб кайтаётган яримланганч йўловчиларнинг оёғига паршон тикилиб ўтирарди:

«Эҳ, энди нима қиламан-а? Ҳеч қурса, оёққа олиб кетадиган бошқа кийим бўлганда ҳам майли эди, энди бошқасини сотиб олиш... Чўнтакда бор-йўғи юз тангача пул бор, бу ҳали уйга етиб боргунча етса ҳам катта гап...»

— Уртоқлар, «Пахтабодига» экин-лашоммиз! Турларинг ҳо-о, тушадиганлар чойшаблани топширларинг...

қачон уйғонишиб, бу бўлмалари атрофида уйланишгаётибди. Улар ҳар бир бўлгани, ҳар бир оёққини диққат билан кузатиб чиқаятган ориққина, нимжонгина йигитчага ажабланиб тикилишди. Баъзилари эса унинг оёғидан кўпол ботинкага қараб «пика», «пика» кулбиди. Бирок, Ҳалим уларга эътибор бермайдди:

«Бир неча бошимга қўйиб ётганимда ҳам ўлмасдин. Келиб-келиб қўйган жойимни қара-а! Уф-ф, ҳали бир йилча ҳам кийганим йўқ эди-я, августгача кийганимда...»

«Роппа-роса бир йил тўғарди. Чунки, чет эл маркази бу туфли ўтган йили августнинг бошларида Ҳалимга насиб этган эди-да. Уму-ман, ўша саратонда Ҳалимларнинг оиласига ҳам кўп офтоб тегди: бирламчидан, Ҳалим узоқ тегди: ҳардаги техникумга ўз кучи билан ўқишга кириб кетди, иккиламчидан, ҳарбий хизмат вақтида Қозогистон даштларидан жаллон урганини ҳисобга олмаганда, ўз рай-

они чегарасидан чиқмаган унинг акаси Салимга ҳам бахт қилиб бокди. У, Ҳалим ҳикояларининг тили билан айтганда: «Чотоқ» (Чортоқ бўлса керак) деган жойда, катта бир курортда дам олиб қайтди.

Ушанда санаторийдан бир кучоқ соғва-салом билан қайтган акаси азбаройи зурсандангидан тинмай илжаур, уй ичидагилар билан эвнин келтирилмай ҳўла-аҳоил сўрашарди. Бир маҳал Салим ўқишга кирган укасини табриқлай туриб, «сенга зўр соғва бор» деди. Сўнг, ҳали нафрасини ростлашга ҳам улгурмасдан, жомадон титкилашга тушиб кетди. Дастурхон атрофида ўтирганлар етти қават туғига ўралган соғварини очилди қўларни тўрт бўлиб куттиди. Ниҳоят, Салимнинг биллар-билинмас титравган олоққинимжон қўлчаларини ҳали нарм ҳиди кетиб улгурмаган кул ранг туфлинини ўртага қўйди.

— Курмагур бир магазинда талаш бўлиб ётган экан, — деди Салим кўрсаткич бармоғи билан пешона терини сндрга турди. — Нақ қирқ беш сўмдан.

— Нима!?

Кирланиб кетган салласини ёнига қўйиб, ёнбошлаб ётган кўйи ивигилган нони устига қўнаётган пашшаларини зўр бериб ҳайдаётган ота сакраб ўриндан туриб кеттабди.

— Бу импурт-да, ота, чет элдан чиққан, — деди Салим қўлма-қўл бўлаётган туфлига ишора қилиб.

Ота норозан оҳангда, лекин юмшоққина қилиб тўнгилади:

— Икки халта унинг пули экан-да... Ҳалимбой, насиб бўлса, андакдан сўнг оларди-да...

— Ана бунинг буюм деса бўлади, — деди Салимнинг хотини туфлини қўлаб кўриб. — Бу асли усти-дентининг кийими-да. Нама ҳам-издан қизларни бир талха қилиб эргаштириб юрадиган бўлиб кетади энди. (Давоми 4-бетда).

АЙРИЛИК

Майсаларни эмизмайди ой,
Ариқ айиб юпатмас алла.

Сенинг йўлинг пойлашар интиқ,
Оқ рўмонинг йўқотган боғлар.

КУЗ

Даракларнинг заррин дуррачаларини
Бурдалаб ташлайди кўтурган шамол.

ШЕЪРНИНГ ТУҒИЛИШИ

Шабдаанинг юзига
Эркалаб урар япроқ.

Мардлиги ва жасурлиги учун

Улар ҳақида баъзан яхши, баъзан ранжиброқ
гапираримиз. Хизматларини гоҳида тан оламиз,

ички ишлар бўлими ходимларидан бир гуруҳи
ҳуқуқат мукофотлари билан тақдирланган.

[Боши 3-бетда].

Ҳалим қувончидан ял-ял ёниб,
дастурхон бошидаёқ тик турганча

Купеда назоратчи икки букилиб
чойшабларни санамоқда. Унинг ёнида

«КАМАЛАК»

ДАМ ОЛИШ САҲИФАСИ

Янги либослар

Тошкентдаги «Ўзбекистон» маъшиий хизмат уйи
қошида «Осиё» модальар театри фаолият кўрсатмоқда.

«ХАЁЛ» — АЁЛ УЧУН

ва театр ва лабораторияга раҳбарлик қилади.
Театрнинг асосий ва бош йўналиши Шарқ миллий кийим-бошларини қайта тиклаш,

ИТТИФОҚДА ЯГОНА

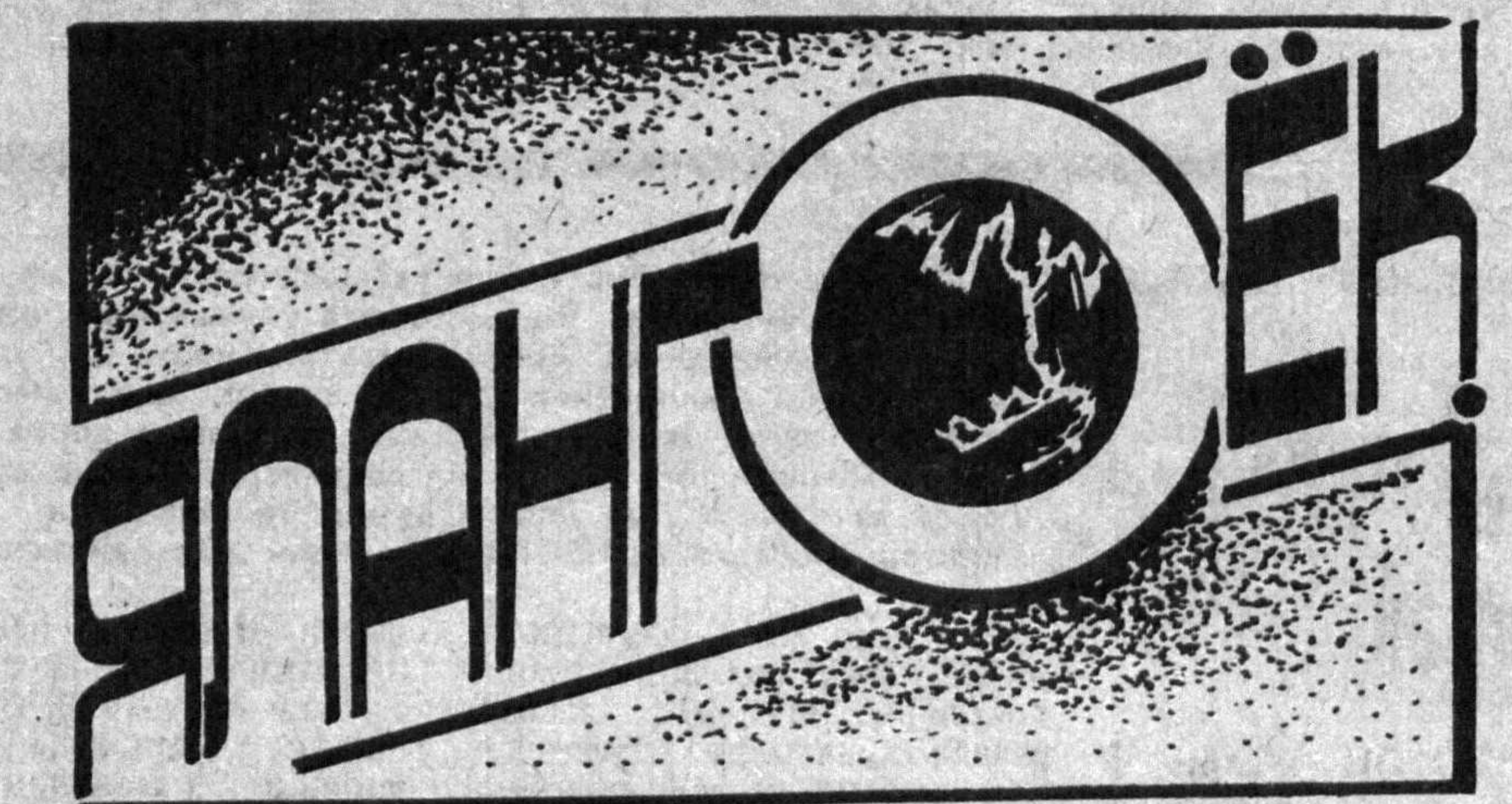
Тошкент давлат чет тиллар педагогика институтида
ҳаваскорлар театри ташкил этилди.

суб бўлиб, «Антигона» деб номланади.
Пьеса илк мартабада инсти-тутда, кейин Тошкентдаги маданий-ахборот маркази залида намойиш этилди.

ди. Ҳўитувчи ва талабалардан Ш. Кантен, А. Каримов, Н. Толшова, Ҳ. Қурбонова, Ҳ. Хошимов, А. Вермуллар театрнинг етакчи қатнашчиларидир.

Ш. ШОМУРОДОВ,
ТошДУ тарих куллагини толиб.

артинган бўлди.
— Йўқ, унчаликмас...
— Айтганча, туфли излаб юргандай бўлувдигин, топдингми?

(Ҳикоя)

Эсам ботинкани ҳоварга! ташлар-миди, битта бузмакор илган-кетган-да.

У ўзининг уйдабурро ёшлиги ҳақида
жўшиб сўзлашга тушди, қароқчи башара киши тишини-тишига қўйиб

Ҳалим вагон дерзасидан лип-лип ўтиб бораётган симбўлчаларга,
бийдек дала-даштга тикилган кўйи ўз хавллари билан андармон:

1 — Ҳовар — очик жой (шева).

топдим, чап пойнинг тумшукчасида
биллинер-биллимас кемтикчаси бор.

Ҳалим вагон дерзасидан лип-лип ўтиб бораётган симбўлчаларга,
бийдек дала-даштга тикилган кўйи ўз хавллари билан андармон:

Ҳалим вагон дерзасидан лип-лип ўтиб бораётган симбўлчаларга,
бийдек дала-даштга тикилган кўйи ўз хавллари билан андармон:

Луқмон БУРИЕВ.

ТВ 8 ИЮЛЬ — ЯКШАНБА ВАЛИҚШАНВА КУНИ
ЎзТВ I
9.00 «Ассалому алайкум»

«Тожикифильм». 23.35 Эртанги кўрсатувлар тартиби.
ЎзТВ II
ДУШАНБЕ КУРСАТАДИ:
18.00 Кўрсатувлар тартиби.

ЯКШАНБА КИНОЗАЛИ
18.30 «Даняло ва Ненила». Мультифильм. «Айдерлик дарвеш».

7.30 Зарядкада сафланган!
7.50 «Шаҳзода Флорезелининг саргузаштлари».

Мухаррир Жаббор РАЗЗОҚОВ.
«Молодой ленинец» орган ЦК ЛКСМ
Узбекистана
Издаётся на узбекском языке.

МАНЗИЛҲОЖИНИЗ:
700083, ТОШКЕНТ
ЛЕНИНГРАД КҶЧАСИ, 33-УН.
ТЕЛЕФОНЛАР:
ҚАВУЛХОНА — 32-56-58